

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. I. 20.587/2013/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a Nyíregyházi.... számú Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: Dr. Sz. J. pártfogó ügyvéd) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a L . V-né hozzátartozó (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe, tartózkodási helye: címe) I. rendű és a Miskolciszámú Ügyvédi Iroda (címe,- ügyintéző: Dr. Nagy Zsuzsanna ügyvéd) által képviselt **II. rendű alperes neve** „f.a.” (címe) II. rendű alperes ellen követelés megfizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.P.20.870/2011/78. számú ítélete ellen a II. rendű alperes részéről 85. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi az alperesek kereseti illetékben és pártfogó ügyvédi munkadíjban marasztalását.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II. rendű alperes részére 150 000 (Százötvenezer) forint együttes első- és másodfokú perkoltséget.

Megállapítja, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd első- és másodfokú eljárásban felmerült munkadíját az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A Cg..... cégjegyzékszámú II. rendű alperes egyetlen beltagja volt 1998. március 15. és 2009. augusztus 6. napja között a felperes.

2006. április 6. napjától a II. rendű alperes 1/1 arányban tulajdonosa az **"A"** belterület **"A1"** helyrajzi számú üzlet és raktár megjelölésű ingatlanak.

2006. április 27. napján egyrészről a II. rendű alperes mint adós; a felperes, **V. F., B. E., B. S.** és **B. S-né** mint készfizető kezesek, másrészről a **"T"** és Vidéke Takarékszövetkezet mint hitelező között kölcsönszerződés jött létre, amely értelmében a hitelező a II. rendű alperesnek, 2 év türelmi idő kikötésével, 2008. május 1. napi kezdő, 2014. április 1. napi utolsó, havonta visszafizetendő részletek mellett, 10 000 000 Ft összegű kölcsönt nyújtott.

A felperes a II. rendű alperesi társaságban való részesedése értékesítése céljából internetes hirdetés útján került kapcsolatba az I. rendű alperessel. 2009. augusztus 6. napján a felperes mint eladó és az I. rendű alperes mint vevő között társasági részesedés átruházására vonatkozó szerződés jött létre. A szerződés 1. és 2. pontja szerint a felperes eladta az I. rendű alperes részére a II. rendű alperesi betéti társaságban fennálló társasági részesedését. A szerződés 3. pontjában a szerződő felek rögzítették, hogy a társaságnak jelentős tartozása van, így többek között a **"T"** és Vidéke Takarékszövetkezet felé 9 099 367 Ft összegű. Az I. rendű alperes a szerződés szerint vállalta, hogy a társasági részesedés megszerzése után a társaság adósságának rendezése érdekében mindent megtesz és ha a társaság vagyona nem fedezné azt, saját vagyonával felel a társaság tartozásaiért.

A beltag adataiban bekövetkező változást a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság mint Cégbíróság Cg..... számú végzésével 2009. augusztus 6. napi hatállyal jegyezte be.

Az I. rendű alperes a szerződésben vállalt kötelezettsége ellenére a **"T"** és Vidéke Takarékszövetkezet által nyújtott kölcsönt sem a hitelező, sem a felperes részére nem fizette meg.

A kölcsön alapján a 2009. október 16. és 2012. április 13. napja közötti időszakban - az ellátásaikból való levonás útján - **B. S.** 653 420 Ft, **B. S.né** 530 028 Ft, **B. E.** 2 683 357 Ft, **V. F.** 461 033 Ft, összesen 4 327 838 Ft összeget fizetettek meg a **"T"** és Vidéke Takarékszövetkezet részére. 2012. április 26. napján **B. S.** végintézkedés nélkül elhunyt, törvényes örökösei gyermekei, a felperes, **B. E. S. J-né** és **K. F-né** voltak, akik **H-né L. E.** közjegyző előtt 54020/Ü/373/2012 számon folyamatban volt hagyatéki eljárásban 2012. augusztus 3. napján **B. É.** kieséses örökösrel egyezséget kötöttek, amely szerint az örökhagyó kizárólagos tulajdonát képező személygépkocsiból a törvényes örökrészükről ellenérték nélkül lemondtak a kieséses örökös javára.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság számú végzése alapján a II. rendű alperes 2011. augusztus 11. napjától felszámolás alatt áll. A felszámolási eljárásban sem a felperes, sem a készfizető kezesek a **"T"** és Vidéke Takarékszövetkezet által nyújtott kölcsönből eredő követelést hitelezői igényként nem jelentették be.

A 2013. január 30. napján kelt - a 2012. május 7. napi hasonló tartalmú nyilatkozatot pontosítva - engedményező nyilatkozatuk szerint **B. S.né, V. F., B. E. S. J-né** és **K. F-né** a felperesre engedményezték a **"T"** és Vidéke Takarékszövetkezet által nyújtott kölcsönből a készfizető kezesek által visszafizetett - a felperest törvényes örökösként megillető

követeléssel csökkentett - 4 362 381 Ft összeget; azon számítás alapján, mely szerint néhai **B. S.** 653 420 Ft, **B. S.**né 530 028 Ft, **B. E.** 2 683 357 Ft, **V. F.** 658 931 Ft, mind összesen 4 525 736 Ft összeget fizettek meg, amelyet csökkenteni kell a felperest törvényes öröklés jogcímén megillető 163 355 Ft-tal.

A felperes módosított keresete szerint kérte kötelezni a II. rendű alperest - amennyiben pedig a II. rendű alperes vagyona fizetési kötelezettségét nem fedezi, az I. rendű alperest - 4 327 838 Ft tőke és a tőke után 2010. június 30. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére. Előadta, hogy a II. rendű alperes által felvett kölcsönből 4 327 838 Ft összeget 2009. október 16. és 2012. április 13. napja közötti időszakban - amikor a II. rendű alperes beltágja már az I. rendű alperes volt - a készfizető kezesek fizettek meg, akiknek törvényes örökösei követelésüket a felperesre engedményezték, amely alapján a hitelezőnek megfizetett összegeket a felperes jogosult követelni.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte azzal, hogy a felperes nem jogosult a követelés érvényesítésére. A II. rendű alperes a kereset elutasítását, a felperesnek perköltségében marasztalását kérte azzal, hogy a felszámolási eljárásban a felperes a kereset tárgyává tett követelését hitelezői igényként nem jelentette be.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 4 327 838 Ft-ot és annak 2010. július 30. napjától a kifizetés napjáig járó középátlagos kamatát. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy a követelés kielégítési alapjának a II. rendű alperesnél fel nem lehelhetősége esetében - azaz társasági vagyon hiányában -, mint a felszámolás alatt álló II. rendű alperes beltágja (mögöttes felelősége alapján), a fenti összegért saját vagyonával korlátlanul helytállni tartozik. Megállapította, hogy a pártfogó ügyvéd díját teljes egészében a II. rendű alperes viseli. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak, külön felhívásra, 259 668 Ft feljegyzett kereseti illetéket.

Az ítélet indokolása szerint a II. rendű alperesi betéti társaság a kölcsönszerződésen alapuló tartozását nem vitatottan sem részben, sem egészben nem egyenlítette ki, a kölcsönt a keresetben megjelölt összegben a készfizető kezesek teljesítették, akik követelésüket a felperesre engedményezték, amely alapján a felperesnek igénye keletkezett a visszafizetett összeg érvényesítésére. A felperes hitelezői igényét a felszámolási eljárásban ugyan nem jelentette be, azonban annak csak az a következménye, hogy követelését a felszámolási eljárásban nem érvényesítheti, a bejelentés elmaradása a követelés polgári perben való érvényesítésének nem akadálya. Mindezek alapján marasztalta az elsőfokú bíróság az alpereseket a kereset szerint. A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelezte az alpereseket az 1990. évi XCIII. törvény 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint meghatározott kereseti illetéknek, valamint a Pp. 87. §-ának (2) bekezdése figyelembe vételével a pártfogó ügyvéd díjának a megfizetésére.

Az első fokú ítélettel szemben a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, kérte az ítélet megváltoztatását és a keresetnek a II. rendű alperessel szembeni elutasítását, a felperesnek első- és másodfokú költségében marasztalását. A fellebbezésben előadta, hogy

az I. rendű alperes a társaság iratanyagát nem adta át a felszámoló részére, ezért a felperes által hivatkozott készfizető kezesi teljesítésekkel kapcsolatos okiratokkal sem rendelkezik.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását, a másodfokú pártfogó ügyvédi munkadíj megállapítását kérte.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja szerint tárgyaláson kívül bírálta el, és azt a következők szerint alaposnak találta:

A Pp. 73/A. §-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében a jogi képviselő kötelező az ítélet tábla előtti eljárásban az ítélet ellen fellebbezést (csatlakozó fellebbezést) előterjesztő fél számára. A Pf. 5. sorszámú Pp. 234. §-ának (1) bekezdésében meghatározott fellebbezési határidőn túl elkésztett előterjesztett, a Pp. 244. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételek szerint - az I. rendű alperes perjogilag nem a fellebbező II. rendű alperes ellenfele - csatlakozó fellebbezésnek sem tekinthető I. rendű alperesi fellebbezés ezért a Pp. 73/B. §-ának (1) bekezdése szerint hatálytalannak tekinthető. Az ítélet tábla Pf. 6. szám alatt felhívta az I. rendű alperest nyilatkozattételre, illetve tájékoztatta, hogy hallgatása esetén beadványát úgy tekinti, hogy a II. rendű alperes fellebbezéséhez csatlakozik. Mindennek azonban az ügy elbírálása szempontjából jelentősége nem volt, mivel az I. rendű alperes marasztalását a felperes a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 97. §-ának (2) bekezdése szerinti mögöttes felelőssége alapján kérte, ebből következően a Pp. 51. §-ának a) pontja szerint az I. és II. rendű alperes között kényszerű (egységes) pertársaság jött létre, amelynek a Pp. 52. §-ának (1) bekezdése szerint az a következménye, hogy az I. rendű alperes fellebbezése kihatott a fellebbezés előterjesztését elmulasztó II. rendű alperesre is, hiszen felelősségük csak egységesen dönthető el, az első fokú ítélet megváltoztatása és a kereset elutasítása mögöttes felelőssége alapján szükségszerűen kiterjed a II. rendű alperesre is.

Nem osztotta az ítélet tábla az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a kereset tárgyává tett követelés a felszámolási eljárásban való bejelentésének az elmaradása a perbeli igényérvényesítésre kihatással nincs.

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény a felszámolási eljárás kezdő időpontjában hatályos 37. §-ának (1), (2) és (3) bekezdései értelmében a felszámolás alatt álló adóssal szemben a felszámolás előtt keletkezett követeléseket a felszámolás közzétételétől számított egy éven belül, míg a felszámolás alatt keletkezett követeléseket a követelés esedékessé válásától számított egy éven belül a felszámoló részére be kell jelenteni; az egy éves határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

A Ptk. 328. §-ának (1) bekezdése alapján az engedményezés a jogosult személyében bekövetkező jogutódlás, a követelés esedékességét nem érinti, az engedményezéssel az egy éves jogvesztő határidő - szemben a Ptk. 329. §-ának (2) bekezdésén alapuló, az értesítés esetén az elévülést megszakító eredménnyel - nem kezdődik újra. A bejelentési kötelezettség határideje szempontjából tehát nem volt annak jelentősége, hogy a készfizető kezesi teljesítés alapján a jogosultak a követelést a felperesre engedményezték.

A felperes által előadottak szerint a keresetben követelt összegeket a készfizető kezesek a "T" és Vidéke Takarékszövetkezet részére 2009. október 16. és 2012. április 13. napja között fizették meg. A Ptk. 276. §-ának (1) bekezdése alapján tehát a követelés utolsó részlete 2012. április 13. napján vált esedékessé, ebből következően legkésőbb 2013. április 13. napjáig a felszámolás alatt álló II. rendű alperessel szembeni a követelés megfelelő részét a felszámoló részére be kellett volna jelenteni.

Az 1/2010. (VII.30.) PJE jogegységi határozat az 1991. évi XLIX. törvény 37. §-ának (3) bekezdésében szereplő jogvesztés tartalmával kapcsolatban kifejtette, hogy amennyiben a hitelező a felszámolás közzététele előtt keletkezett pénzkövetelését a közzétételtől számított, a kezdő időpont után keletkezett követelését pedig a követelés esedékességétől számított egy éven belül nem jelenti be, ennek elmulasztása a hitelező követelésének a megszűnését eredményezi. A jogvesztés az alanyi jog végleges megszűnését jelenti, vagyis a követelés még természetes kötelemként sem marad fenn, a jogvesztést hivatalból kell figyelembe venni.

A fentiek szerint az egy éves igénybejelentési határidő elmulasztása nem pusztán az igényérvényesítés jogának a felszámolási eljárásban való elvesztését jelenti, hanem a hitelező anyagi jogát szünteti meg, függetlenül attól, hogy a követelés tárgyában megelőzőleg volt-e peres eljárás folyamatban.

A felperes a perben a II. rendű alperest mint a kölcsönszerződés főkötelezettjét terhelő, a készfizető kezesi teljesítés alapján keletkezett követelést érvényesített, az I. rendű alperessel mint a II. rendű alperes beltagjával szemben pedig a Gt. 108. §-ának (1) és 97. §-ának (1) bekezdésére alapítottnan mögöttes felelőssége alapján érvényesített pénzkövetelést.

A perben érvényesített követelés az adós II. rendű alperes elleni felszámolási eljárásban történő bejelentésének az elmulasztása a hitelezői követelésnek a megszűnését eredményezte. Ebből következően nem állhat fenn az I. rendű alperes mögöttes felelőssége sem, mert a beltág a betéti társaságot terhelő tartozásokért felel saját vagyonával. Ha a főkötelezettel szemben jogvesztés következik be, ez kihat a mögöttes felelősre is, a hitelező az igényérvényesítési jogát nemcsak a betéti társasággal, hanem annak mögöttesen felelős beltagjával szemben is elveszti (BH 2008. 159., BDT 2010. 2285).

Mindezek alapján a felperes keresetének a jogalapja hiányzik, ezért az ítéltábla a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

Az I. rendű alperesre is kiható II. rendű alperesi fellebbezés eredményre vezetett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján az ítéltábla a felperest kötelezte a II. rendű alperes ügyvédi képviselétével összefüggésben felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja, (5) és (6) bekezdései alapján megállapított 100 000 Ft

elsőfokú és 50 000 Ft másodfokú perköltség megfizetésére. Az ügyvédi munkadíjnak a pertárgy értékéhez képest jelentős mérséklését az indokolta, hogy a szükséges jogi képviselői munka az átlagosnál lényegesen kisebb mértékű volt, ténylegesen csak a felszámolás rendelkezésre álló adatainak a bejelentésére, a kereset jogalapjának a vitatására szorítkozott. Az I. rendű alperesnek perköltsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

A felperest a személyes költségmentessége folytán a Pp. 84. § (1) bekezdés b) pontja szerint megillető kedvezmény, hogy pervesztessége ellenére mentesül a pártfogó ügyvéd díjának a megfizetése alól. Ezért az ítélet tábla a Pp. 87. §-ának (2) bekezdése és a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-ának (2) bekezdése szerint, az ítélet megváltoztatása folytán mellőzve az alperesek pártfogó ügyvédi munkadíjban marasztalását, megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének az első- és másodfokú eljárásban felmerült munkadíját az állam viseli.

A felperes személyes költségmentessége folytán a le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén maradt, ezért az ítélet tábla mellőzte az alperesek kereseti illetékben marasztalását.

A perköltség vonatkozásában a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapult.

D e b r e c e n, 2014. január 7.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő